№ 7

JAKUJUKU JOKU

"ყოველგვარი სიძულვილის გარეშე, ყვე-ლასადმი სიყვარულით, სიმართლის დრმა რწმენით, რამდენადაც ამის დანანვის შესა-ძლებლიბას ღმერთი გვაძლევს, კეცდებით მივიყვანოთ ჩვენი საქმე ბოლომდე".

აბრამ ლინკოლნი. 1865 წ.

GEORGIAN OPINION NEW YORK, JUNE, 1956

ნიუ იორკი, ივნისი 1956.

1943 წ. მაისში სტალინმა კომინტერნი აშლილად გამოაცხადა. საბჭოთა ცხოვრებაში და მსოფლიოში არსებული კომუნის ტური პარტიების მოსკოვთან ურთიერთო-ბაში გაურკვეველი დასავლეთის მეთვალყუ ფიქრობდნენ, რომ მოსალოდნელი იყო ამ მოვლენას გართულება გამოეწვი იყო აძ ძოვლესას გართულება გაძოეწება რუსულსა და სხვა ქვეყნებში არსებულ კომ პარტიებს შორის. მათ მხედველობიდან გა-მორჩათ, რომ ყოველი ქვეყნის კომპარტიის შეფი აღზრდილი იყო მოსკოვში და მისთ-ვის "მსოფლიოს პროლეტარიატის მესვეუ-რი და სოციალიზმის სანიმუშო ქვეყნის" გამარჯვება დარჩებოდა იმ იდეალად, რო მლის გამო ყოველმა ქვეყანამ და ყოველმა ადამიანმა მსხვერპლის მაქსიმუმი უნდა გაიღოს. რუსეთს სწორედ ამ დროს სჭირდემთელი თავისი შესაძლებლობის მოყენება და თავის უკანასკნელი კოზირ გათამაშება. მართალია სტალინგრადის ბრგადასწყდა, მაგ ოლა მის სასარგებლოდ გარმანიის საფრთხე მაინც თავიდან აცი ლებული არ იყო და დასავლეთის მოკავში რეები ყოველი საფასურით უნდა დაეჯერე ბინა "მეორე ფრონტის" აუცილებლობაში. სტალინი, როგორც პრაქტიკული მოღვაწე, მიხვდა, რომ ისეთ ანტიკომუნისტუ ქვეყნებს, როგორც ამერიკა-ინგლისია, რიელი სიტყვებით ვერ გაიყოლიებდა. სტა ლინს არც ის გარემოება შეიძლებოდა გამი რიენოდა ძხედველობიდან, რომ საბჭოთა ჟიმისადმი იჭვი და უნდობლობა არ შეიძლ ბოდა მოსპობილიყო მხოლოდ ნაციზმის წი ნააღმდეგ ერთი ფრონტის შექმნით და არ სებული პოლიტიკური მტრობა ამართლებდა იმათ პოზიციას, ვინც საზოგადოდ, პრინ ციპში ებრძოდა და უარყოფდა ტოტალიტა დიკტატორულ მართველობის სის ტემას. ამავე დროს დასავლეთის მოკავში-რეთა შორის აძლიერებდა სწორედ იმ ელე მენტებს, რომლებიც მოსკოვს ებრძოდნენ არა მხოლოდ როგორც უსასტიკეს ტირანიას, არამედ როგორც მსოფლიოს აღრევის ცენტრსა და სათავეს. ხოლო ამ მუშაობის ტერნი იყო. სტალინმა იცოდა, რომ ეაშინ-ტერნი იყო. სტალინმა იცოდა, რომ ეაშინ-გტონში მოსკოვთან დაახლოების მოწინააღმდეგეთა მთავარი არგუმენტი სწორედ კო მინტერნი იყო, ამიტომ ამერიკელების გულის მოსაგებად "დაშალა" კომინტერნი დაიწყო ახალი პოლიტიკა: გახსნა დიდი ხნი დან დაკეტილი და კოლხოზების საწყობებად გადაქცეული ეკლესიები, აღადგინა სასულიერო აკადემია და გააძლიერა "კაპიტა ლისტურ" ქვეყნებთან თანამშრომლობის ქვეყნებთან

და თანაარსებობის პროპაგანდა. რა დაუჯდა ეს ახალი პოლიტიკა და კომ ინტერნის დაშლა საბჭოთა კავშირს, ე.ი. რა მსხვერპლი გაიღო მან? სრულიად არავითა რი. საქმე იმაშია, რომ სხვა და სხვა ქვეყნებში არსებული კომუნისტური პარტიების სოლიდარობა დაზღვეული იყო იდეოლოგიური სიმტკიცით და ერთობა და მორჩილე ბა მტკიცე დისციპლინით. ეს უფრო ძლიერი იყო ვიდრე ინტერნაციონალის რომელი

მე ოქმი ან დადგენილება. მეორეს მხრივ, აშან ხელი შეუწყო დასავლეთის მოკავშირე ქვეყნებში გაძლიერებულიყვნენ საბჭოების სიშპატიზანები და მათ დაუფარავად ემოქმე დათ, რამაც დიდი სარგებლობა მოუტანა უსეთს, როგორც ომის აერიოდში ისე ძას შემდეგ. სტალინს ასევე არაფერი დაუჯდა, ო მოძეხტში, მოსკოვის სკოლაში აღ იდილი უცხო ქვეყნების კომპარტიის ლი დერებისათვის ახალი სახელის დარქმევა და ახალი ორგანიზაციის შექმნა. როგორც-კი დასრულდა მეორე მსოფლიო ომი და რუსეთი გამარჯვებულთა მაგიდას მოუჯდა, მან კვლავ დაუძახა თავის შინაყმებს და მათ კავშირს კომინტერნის მაგიერ კომინფორმი დაარქვა. ეს იყო "ცივი ომის" დასაწყისის პირველი და გაბედული ნაბიჯი.

გასული აპრილის აკტით თითქოს დაიხუ გასული აპრილის აკტით თითქოს დაიხუ-რა ბუქარესტის საინფორმაციო ბიური ე.ი. კომინფორმი. მაგრამ ჩეენის აზრით აქ საქმე-გვაქვს აზალ "1943 წ. მაისთან" და ამ "მემ-თხეევაში რუსეთს სურს შექმნას არა სამხე დრო, არამედ პოლიტიკური და დიპლომა-ტიური "მეირე ფრონტი". ამ ბრძანებას, სგავსად 1943 წ. მაისისა, სრულიად უპრო ტესტოდ დაემორჩილა კომუნისტური ბლოკი. ეს კიდევ ერთი მაგალითია სტალინის პოლიტიკის "შერბილებისა" და მისი ბოსტალინის იტმოქმედებათაგან "გამიჯვნისა".

საერთაშორისო მდგომარეობამ და შინაანმა კრიზისმა აიძულა ბულგანინი და ხრუ ეჩოვი იმოქმედონ დიდი სიფრთხილით, რომ მიაღწიონ მათი რეჟიმის სტაბილიზაციას. ამ მიზნის მისაღწევად საჭიროა დასავლეთის თავისუფალი ქვეყნების საზოგადიებ რივი აზრის მათ სასარგებლოდ შებრუნებ ეს უდიდეს გავლენას ახდენს თვით საბჭოთა კავშირის მოსახლეობის აზრზე და ამაგრებს ემლის ახალი მეთაურობის ავტორიტეტს ააბჭოთა კავშირში, ხოლო მეორეს მხრივ, თავისუფალ ქვეყნებში ასუსტებს თავდაცვის გადაწყვეტილებას. ეს გარემოება გამოიწვევს ატლანტიკის პაკტის და სხვა კავშიების საჭიროებაში დაეჭვებას, რადგან ცხა იია, თუ საფრთხე აღარ არსებობს, რაღა სა ჭიროა სამხედრო კავშირები და შეიარაღებისათვის ფულის ხარჯვა. ასეთი ატმოსფე როს შექმნა გააღვილებს დასავლეთ გერმა ნიის ნეიტრალიზაციას და ევროპას მიიყვანს ისეთ სულიერ დაძაბუნებამდე, რომ რუსეთს უბრძოლველად ჩაბარდება ხელში. მიზანს ემსახურება მოსკოვის ცდა შექმნას თავისუფალ ქვეყნებში კომუნისტებისა და უციალისტების მთლიანი ფრონტი. თუ ამმიაღწიეს და თავისუფალი ქვეყნები ამ ანკესს წამოეგნენ, ძველი, უკვე ნაცადი "სა ხალხო ფრონტების" საშუალებით ადვილი იქნება მოსკოვის ზრახვების განაღდება, ე.ი ოპაში გაბატონება.

ამრიგად, მოსკოვის პოლიტიკაში პრინ-

"გაუმარ_%ოს 26 მაისს!"

ამერიკული გაზეთების ცნობით ამა წლის | 2. შორს აღარ არის დრო, როცა კრემლის 26 მაისს თბილისში, ქარხნებისა და დაწესებუ ყაჩაღებს და მათ ქართველ ლაქიებს ხალხი პა ლებების კედლებზე გაუკრავთ არალეგალურად ნაბეჭდი ფურცლები: "გაუმარჯოს საქა რთველოს დამოუკიდებელ რესპუბლიკას! გაუმარჯოს 26 მაისს!"

პოლიცია დაუყონებლივ შეუდგა ინიცია ტორთა ძებნას და მაიურ დაპატიმრებებს. მარტის ბრძოლებით გალიზიანებული მოს-კოვი, ალბათ ჩვეულებრივზე, მეტ მრისხანე-ბას გამოიჩენს. მაგრამ დანამდვილებით "მეგვიძლია ვთქვათ:

1. ეროვნული თავისუფლების იდეას ტყვია ვერ ერევა და ვერა ჰკლავს!

503068726060E POE99900 BEESON

Way or what he

პოზნანში დიდი ბრძოლები მოხდა. ამაყი კი მუდამ ემყარებოდა **რუსულ ჯარებს** და და თავისუფლებისათვის მებრძოლი პოლო- | ჯერ არ ყოფილა შემთხვევა, რომ ამ ჯარებს ნელები უიარაღოდ შეებენ რუსულ ტანკებს | კრემლის იმედები გაეცრუებინოს. მაშასადა-და ტყვიამფრქვევებს. სტალინის სიკვდილის მე, საბჭოთა იმპერიის და წყობილების ნამდვი შემდეგ ეს მესამე შემთხვევაა, რომ კომუნის ლი და ერთგული დამცველი დღემდე იყო მხო იმპერიაში ხალხი თავისუფლების დრო ით ქუჩაში გამოდის და საოკუპაციო ხელის უფლებას ახდილ ბრძოლას უცხადებს. პირ-ველი შეტაკება აღ. გერმანიაში მოხდა. მეორე საქართველოში. ამ ბრძოლებმა მთელი მსოფლიოს ყურადღება მიიპყრო. საერთოდ გაბა-ტონებული აზრია, რომ საბჭოთა კავშირში რაღაც შეირყა და რაღაც ცვლილებები ხდერამდენად მართალია ეს აზრი და შეიძლე მოსკოვში ისეთი ცვლილებები მოხდეს, რომ ჩვენ დაგეაქმაყოფილის რო-გორც ქართველები და პიროვნების თავისუ-ფლებისათვის მებრძოლები? 1913 წელს რომანოვების დინასტიამ დიდი

ხეიმით გადაიხადა თავისი არსებობის 300 წ. ზეიმით გადაიხადა თავისი არსებობის 300 წ. თავი. მაშინ რომ ვინმეს ეთქვა, სამ წელიწად-ში რუსეთის იმპერია დაინგრევა და რომანო-ვების დინასტია სულ მოისპობაო, არავინ დაიჯერებდა ალბად 1916 წლის მიწურულშიც, რომ 1917 წლის დასაწესიში რევოლუცია მოხდებოდა და გამარჯეებით დამთავრდებოდა. ამიტომ თეორიულად სრულიადაც არ არის შეუძლებელი, რომ მი სკოვში დიდი ცვლილებები მოხდეს. ეს დამო კიდებულია მთელი რიგი საშინაო და საგა იეო ფაკტორებისაგან. პირველ რიგში დამო ოეო ფაკტოოებისაგან. პიოველ ოიგიი დამო კიდებულია თვით საბჭოთა კავშირის მოსახ-ლეობის განწყობილებისა და ბრძოლის უნა-რისავან. საბჭოთა კავშირის 16 რესპუბლიკი დან 15 რესპუბლიკაში იმდენად ძლიერია მო კოვის საწინააღმდეგო სულისკვეთება, რომ ისუფლების მოსაპოებლად მათი ამოძრაება დიდ სიძნელეს არ წარმოადგენს. თვით სლავიანურ უკრაინა და ბელირუესიაშიც ძირ გადგმულია სეპარატისტული განწყობილება. უკვე ომის პერიოდში, 1943-44-ში ჩვენ გვქო ნდა ვრცელი ცნობები კრემლში ორი ბანაკის იდა გოცელი (მოთები კოესლი რომ ასამკის ტის შესახებ. ამ ცნობების მიხედვით, არა რუ სი ერების სახელით მოლაპარაკეთ გამოდიო და, თავის წარსულის მიხედვით ასეთი როლიაათვის სრულიად შეუფერებელი ლავრენტი ბერია. ის თურმე მოითხოვდა საბჭოთა კონსიტუციით ერებისათვის მინიჭებული უფლე ს განაღდებას. მაშინ ეს ცნობა, მე პირა დად მიკიჩნიე ბერიას მომხრეების თიეო თეთ სეთ დაცეს. დად მიკიჩნიე ბერიას მომხრეების თიეო თვის წინ იგივე ხრუშჩოვი ფრახგულ დე-ან მომხდარმა მოვლენებმა დამარწმუნა, რომ ლეგაციას ეუბნება, რომ ბერიას უნდოდა სა-ეს ბრძოლა კრემლში მართლაც არსებულა. თავეში მოქცევა და ამ საკითხზე თათბირის დროს მიქოიანმა უცნიდან რევოლვერი თავში ომის გათავების შემდეგ სტალინმა საგანგე- დროს მიქოიანმა უქნიდან რევოლვერი თაეში ბოდ ხაზი გაუსვა და საქვეყნოდ გამოაცხადა, ესროლა და მოჰკლაო. როდის ტყუოდა და რომ ომი რუსის დიდმა ერმა მოიგოვო. რა- ვის ატყუებს ხრუშჩოვი, თავისი პარტიის კონ ტომ **რუსის ერმა** და არა ერთად საბჭოთა კავ კგრესს თუ ფრანგ მინისტრებს? ორივე "შემთ-"შირის მოსახლეობამ?" სტალინი რეალისტი ხეევაში ცხადია ერთი რამ: საბჭოთა მინისტ-იყო და ამ დაპირისპირებაში ძლიერისა და მი (რებს და ლიდერებს მოუკლავთ თავიანთი ამეკროპაში გაბატონება.

ამრიგად, მოსკოვის პოლიტიკაში პრინ-დია და დროძსთან და პირობებთან შეგუებუ-ლი მათი ტაკტიკა. მიზანი- კი უცვლელია.
კომინფორმის დაშოაც მხოლოდ ტაკტიკუ-ტიზიის. შემდეგ, სიკვდოლამდის სტალინიი თი ტაკტიკუ-ტიზიის. შემდეგ, სიკვდოლამდის სტალინიი თი თი მატი, არ არ ალა ამ დაპარისაბარების არიორიტეტს, მაგრამ ანაგი კოველგვარი სასამართლოს გარუშე, აა. ს იკო დაკმაყოფილება რუსული ეროვ-ბა. და გზების ძიებაში.

2. შორს აღარ არის დრო, როცა კრემლის ახალი აპა-ხუხს მოსთხოვს ამ სისხლის ფარისათვისა.
ჩვენ ვიცით, რომ მოსკოვისათვის და ვაკვალებული, ანამეს, არ იაშნეცის, რომ არა და მობმეთა სისხლის ოვარ სახალი აპა-გამის ნაგზევი და დაბედულებას და ვაკვალა ას არ იაშნეცის, რომ არა რუსებშა საბზ-"დიდი ბოომპა და მომმეთა სისხლის ოვარ საამართვის ან რემს თვის ი ერები ასთანო და ამართვალ დადანეს სახალია ამ სასაქოთა მაპერის შემქმნელი და ერთული მცია სტალინი სასამართლებლა დამანიე-ზივა დადანლები ი იმდებს, არა ართველმა სახალია ამ სასაკლოს ორსი იყო, მაგრამ განანე-ზი დიდი ბოომპა და გაროველი სახალია ბაზი ამ სახალია ამ სასაქოთა მამერის მოსუფლები და ყამანტი. ამ ამ სასაქოთა მამეთა ამ სასაკლოს ორსი იყო, მაგრამ განანე-ზი დიდი ბოომპა და გაროველი ამ სახალის და ამაზივის ან ან ამ სასაკლოს ორსი იყო, მაგრამ განანე-ზი დიდი ბოომპა დაგროველი, მაგრამ განანებს სატალინი ამ სახალის და ამაე დათანეს. არ იაშნეცის, რომ არა რუსებლი კამა ზივად დაანლებით იმდენა, რამდენ სახალის სოვამ ან სახალების საზოვა არა აქვთ, თორემ მო გამის სადება და მომმეთა სისხლის ოვას ას ამ ან ამ სასაქსა საზოვალ ამ სახალის ან ამ სახალის სახელის ამ სახელის ამ ამ სახელის ამ სახელის ამ სახელის ამ ამ სახელის ამ სახების საზეთა ამ მკვლების საზეთა ამ მკვლების საზეთა ამ ამ სახელის ამ

იე, ააიქოთა ისიქოოი და გუ....... ლი და ერთგული დამცველი დდემდე იყო მხო ლოდ რუსის ხალხი და რუსის ხიშტი.. ამიტომ, მოხდება მოსკოვში რაიმე რადიკალური ცვლილება თუ არა, ეს არსებითად დამოკიდე ბულია მხოლოდ რუსის ხალხისავან, მისი ვან წყობილებისავან. რამდენად არის დღეს რუსის ხალხში გამჯდარი აზრი, რომ საჭიროა სის ნალმში გამჯდაოი აზოი, ოომ საჟიოოა არსებული რეჟიმის წინააღმდეგ ბრძოლა? ეს აზრი თუ ფეხმოკიდებულია, მაშინ შესაძლე-ბელია, რომელიმე საგარეო ან საშინაო მოვ-ლენამ ხალხის აფეთქება გამოიწვიოს და რუსეთის ისტორიიდან ვიცით, რომ რუსის ხალ-ხმა აფეთქებისას საშინელი ნგრევა და ყველაათ აქეთეთიათ ამიინელი გალეკვაც იცის. მაგრამ არსებობს რუსის ხალზმი ასეთი განწყობილე-ბა? ამას მომავალი გვაჩვენებს. კომუნისტური პარტიის სათავეში-კი უდა-

ოდ დიდი რყევაა.. სტალინის სიკვდილის დეგ მოისპო ის ერთად ერთი ავტორიტეტი, იომელიც ყველას იმორჩილებდა. ახალი ოლი რომელიც ყველის ისიაროილებდა თა განა გარხიის მეთაურობამ თავისი ავტორიტეტის შექმნა ძველი კულტის უარყოფით დაიწყო.
სტალინი გამოცხადდა ბოროტმომქმედად.
ჩვენ ამას მუდამ ვამბობდით. სტალინის სიცო
ცხლეშიდაც, მაგრამ ხრუშჩოვის მიერ ამისი თქმა ნიშნავს იმ ტოტის მოჭრას, რომელზედაც თითონ იჯდა. სტალინი მანიაკი იყო, რამ რამდენად უფრო საზიზღარი კრიმინალე ოაძ ოაძდენად უფოო საზიზდარი კოიძიზალე ბი და სინიდის გარეცხილი ლაქიები არიან ყვე ლა ეს ხრუშნოვ-მიქოიანები, რომლებიც 30 წელიწადი სტალინის ყოველ სიტყვას გენია-ლურად აცხადებდენ, მის ყოველ ნაბიჯს იწო ნებდნენ, აქეზებდნენ მას და ერთმანეთს ეჯი იეიდიენ, აეკიენდიენ ანა ერთანათებ ეჯი ბრებოდნენ მის საამებლად, ხოლო დღეს-კი უტიფრად აცხადებენ, რომ თურმე სტალინის წინააღმდეგი ყოფილან! განა შეიძლება ასეთ ქვემძრომებს ადამიანები ეწოდოს? სტალინის სისხლიანი ეპოქისათვის ხრუშჩოვები ისევე პასუხისმგებლები არიან, როგორც თვით სტა ლინია. ამ კრიმინალების ბუნებისათვის <mark>დამა</mark> ხასიათებელია ბერიას შემთხვევა. ხრუშჩოვმა კომპარტიის მეოცე კონგრესზე განაცხადა, რომ ბერია უცხოეთის აგენტი აღმოჩნდა და ამიტომ დავხგრიტეთო. "მემდეგ, უცხოელები, მათი საელჩოების ცნობების მიხედვით იმ და-სკენამდე მივიდნენ, რომ ბერიას კრებაზე და-

ძედეიისათვის დიდი თიმეხელობა ექყება თა ქავითი ი ათვაად მემძლება მიყორ ბამთხე ვისუფალი ქვეყნების და კერძოდ ამერიკის გაიაღება, რომ კრიმინალების დიკტატური-პოლიტიკას. თუ თავისუფალმა ქვეყნებმა არ- დახ არაფერი გადარჩება. ეს იქმება საუკეთე ჩიეს ამ კრიმინალებთან ლაქუცისა და მეგობ სო საშვალება ახალი ომის თავიდან ასაცი-რობის პოლიტიკა, ხალხი მათ წინააღმდეგ ვე ლებლად და ქვეყნიერება მართლაც დიდი რაფერს გაბედავს და დღეს ოდნავ შერყეუ ლი დიკტატურის აპარატი კვლავ გამაგრდე ბა, ხრუშჩოვების ადგილს ალბათ რუსის მხედრობა დიგერის და ამით გაუარესდება არარუ ლიტიკური ცვლილებებისათვის, არამედ ერო სი ერების მდგომარეობა და გაიზრდება მსო ვიული **სუვერენობისათვის.** ამიტომ ძოაკოვსი ერების ძდგოძარეობა და გაინოდება მოს კალი ა**უგერემობისათვის**. ამიერი მოპერე ფლიო ომის საფრთხეტ, მაგრამ თუ თავისუ– ში როგორი ცვლილებებიტ არ უნდა მაიხდეს ფალ ქვეყნებს სურთ აქტიურად ხელი შეუწ-ყონ მოსკოვის მიერ დამონებული ერებისა ვებს ეს ბრძოლა გაგრძელდება. და თვით რუსის ხალხის კომუნისტური დიკტა

ალ. ცომაია ტურიდან განთავისუფლების საქმეს, პოზნა-

ხიით დაწყხარდება.

დავასკვნათ: ჩვენი ბრძოლა ეროვნული ხასიათისაა, ე.ი. ჩვეს ვიბრძვით არა ძარტო პო-

ალ. ცომაია

ᲙᲔᲠᲞᲘᲡ ᲓᲐᲛ**Ხ**ᲝᲑᲐ

დეგ შეთქმულება დიდ სიძნელეს წარმოადგე ნდა, მისი სიკვდილის შემდეგ ეს არ მოითხოვს არავითარ გამბედაობას. მხოლოდ საჭი რო იყო წინასწარ სტალინის ერთგული რამდენიმე კომუნისტის და პირველ რიგში ბეიიას თავიდან მოშორება.

ისეთი "დიდი რევოლუციონერი" როგორც ხრუშჩოვია ეხლა სტალინის მამხილებლად გამოდის. გუშინ ის და "ძმანი მისნი" სტალინს ფიანდაზად ფეხქვეშ ეგებოდნენ. დღეს არხეინად, უშიშრად მის გვამზე მალაყიას გა დადან, რომ თავიანთი დანაშაული დაფარონ და რუსის ხალხს გამანთავისუფლებლად მო ევლინონ. შესაძლოა, ხრუშჩოვს ყველაფეერი ეს ესაჭიროება საკუთარი დიკტატურ და კულტის შესაქმნელად. მაგრამ mmgs ob სტალიხის გამო ქართველებს ებრძვის, რო-მლებიც იცავენ საკუთარი ერის ღირსებას და არა სტალინს, რომელსაც ქართველი ერის მიმართ უფრო მეტი დანაშაული მიუძღვის, ვიდრე რუსეთის წინაშე, ხრუშჩოვმა იცოდეს, თუნდაც იმავე სტალინ-ბერიას გალითის მიხედვით, რომ ქართველი ერის ძვლებზე აღმართული ტახტი არასოდეს მყაარ ყოფილა და ვერც მისი ტახტი გაუძლებს ქართველი ერის რისხვას.

განახლებული რუსული ნაციონალიზმი შე უსვენებლად და მეთოდიურად ახდენს ბოლ შევიზმის ნაციონალიზაციას ე.ი. გარუსებ უბრუნდება ლენინიზმს, აცხადებს მას წმინდა რუსულ იდეოლოგიათ, რუსულ მოძრაო ბად, უარყოფენ მის ინტერნაციონალობას და

თუ სტალინის სიცოცხლეში მის წინააღმ- ბეჯითად ცდილობენ თავი გაინთავისუფლონ უცხო ელემენტებისაგან და კერძოდ ქა რთველი კომუნისტებისაგან, რომელთა გავლენა საგრძნობი იყო პარტიის და საბჭ სახელმძიფოს აპარატის ხელმძღვანელ ში. შედგენილი გეგმის თანახმად, სისტემატი სტალინის მოღვაწეობის ურად სწარმოებს უარმყოფელი ოპერაციები რათა აღმოიფხვიას მისი სახელი, როგორც დიდი და ისტორიული პიროვნების, საბჭოთა იმპერიის დამაარსებლის. რუსეთის გაღვიძებულ ეროვნულ თავმოყვარეობას ლახავდა ნახევარი საუკუნის ისტორიის და ყველაზე დიდი ძლიეიების ეპოქის არა რუსის, ქართველის სახელ იან დაკავშირება.

სომეხი მიქოიანის და ქართველი მჟავანაძეს გალაშქრება — პირველის სტალინის და მეორის ბერიას წინააღმდეგ, — დიდი ხნით შემზადებული იყო პარტიის მეოცე ყრილობამდე. მიქოიანი და მჟავანაძე, როგორც სტა და ფეფითათ, და ფეფითათ, ოოგოოც სტა ლინის დროს, ეხლაც მხოლოდ ქურის დანი-შნულებას ასრულებენ: რასაც ზევიდან ჩას-ძახებენ, იმასეე ამოიძახებენ. ეს რუსული ნაციონალიზმის ძალდატანებაა. ყრილობის მიზანი იყო სტალინის საყოველთაო გაბახება. დანარჩენი საკითხები: "მშვიდობიანობის დაცვა", კაპიტალისტურ ქვეყნებთან მჭიდრო ოლიტიკური, ეკონომიური, კულტურული ითიერთობა, სოციალიზმის განხორციელეის სხვა და სხვა ფორმა და სხვ. წინანდელ იოვს ახალი არაფერი უთქვამს. რეჟიმის გა-იოვს ახალი არაფერი უთქვამს. რეჟიმის გარდაქმნა, რასაც ასე დიდი ინტერესით მოე-

ეძიგრაციაში ეს ფაკტები უკვე წინადაც იყო ცნობილი. მაინც, სტალინის ასეთმა მოულო დნელმა გადაყირავებამ დიდი სენსაცია მო დიხა ყველგან და დიდი არავ-დარევა შეიტა ა საბჭოთა კავშირის და უცხოეთის კომუნი სტურ პარტიებში. მემარცხენე და ნეიტრა ლური პრესა სტალინის კულტის უარყოფა ი საბჭოთა კავშირის ახალი ხანის დასაწყისს ედავს. მათ კვლავ იმედი აღეძრათ რეჟიმის ითადი ცვლილებისა, რომელსაც თავისი ზეგავლენა ექნება საბჭოების საშინაო და სა გარეო პოლიტიკაზე. წარსულში თუ ყოვე-ლი საერთაშორისო მოლაპარაკება უშედეგოდ მთავრდებოდა, ამაში უმთავრესად ბრა ი ედებოდა სტალინს, ამიერიდან —ამბობენ ისინი — ამას ადგილი აღარ ექნება და შევეცდებით დასავლეთ ევროპის ერებთან სადაო ყველა საკითხები მოვაგვაროთო. ასეიი განცხადებების მიხედვით ზოგიერთი პო ლიტიკოსი ფიქრობს, რომ მართლაც შესაძებელია ღრმა ცვლილებები მოხდესო.

ჩვენის აზრით ეს იმედები გაზვიადებულია ია ასეთი დასკვნა თვით ევროპიელთა სურვი ბა ისეთივე ბარბაროსული საშუალებით იიდან უფრო გამომდინარეობს, ვიდრე ეთის ობიეკტიური ანალიზიდან. ამიტომ ჩვე ნთვის ძალაში რჩება ჩვენი წინანდელი შეედულებანი, რომ ვიდრე არ მომხდარა თვით ეჟიმის საფუძვლიანი გარდაქმნა, რომელიც დამყარებულია არა მარტო სტალინის, არა-მედ ყველა მათ მიერ ვინც დღეს მის მემკვიდრეობას ეპოტინება, სტალინის დაგმობა და იავიანთი თავის უცოდველად დასახვა —ეს სხოლოდ სხვათა მოსატყუბლად და შეცდო საში შესაყვანად მოგონილი ამბავია. განა ტალინმაც ასევე ლენინის სახელით არ წამოიწყო თავისი პირადი დიკტატურის განმ-ტკიცება? ან რა ფასი აქვს ე.წ. კოლეკტიურ აართველობის გამიჯვნას ისეთი საქმიახობი დან, რომელიც მათი აკტიური მონაწილეო-აბით ხდებოდა ათეული წლების განმავლობა ში და დასრულდა, მათი ხელშეწყობი დახმარებით, აღმოსავლური დესპოტიზმის უსაზიზღრესი ტიპის დაწესებით.

საბჭოთა კავშირის დღევანდელი მესვეუები უარყოფენ სტალინის გადაჭარბებულ სიავეს. უკან ლენინისაკენ, ამბობენ ისინი. უშიშრად გამოეთქვათ თავიანთი აზრი. მაშა ლი მართველობის განსამტკიცებლად. კონს

მგებლობის საკითხი. არც ეს გამოეპარებათ ნის, საქართველოს და საკონცენტრაციო ბანა ლოდა მსოფლიოს საზოგადოებრივი აზრი, სადამე ისინი მოითხოვენ აზრის თავისუფლეს საგმოთა მკითხველებს და განსაკუთრებით პა კების ბრძოლები შეიძლება გაფართოვდეს და არ მოხდა. ბრალდებანი რომლებიც სტალინს ბას! აბა რა გვეთქმის ამის წინააღმდეგ. მაგ- რტიის წევრებს, მაგრამ მათი მომავალი მოქ მედებისათვის დიდი მნიშვნელობა ექნება თა კავშირში ამკამად შეიძლება ისეთი ხანძრის უცხოეთში და განსაკუთრებით პოლიტიკურ მხოლოდ თავიანთთვის, და პრაკტიკაში-კი, uხვების მიშართ ისევ განაგრმობენ სტალინის დროს დაკანონებულ ტერორს. მეოცე ყრილობაზე რეზოლუციები ისევე ერთხმად იქმნა მიღებული, ისეთივე მონოტონური ერ თსულოვნებით, როგორც სტალინის ხდებოდა. უარყოფენ სტალინს, ხოლო სტალიხიზმის ყველა მახინჯი ფორმა უცვლელი რჩება. ამიტომ ჩვენთვის გაუგებარია საიდან გამოჰყავთ დასკვნა, რომ ხდება რეჟიმის მოკრატიზაცია. არც სიტყვის, არც კრებების და შეკავშირების თავისუფლება არ არის. არ არსებობს არც თავისუფალი პრესა; მუშათა პროფკავშირები ძველებურად დაქვემდებარებულია პარტიის ბიუროკრატიულ კონტ-როლს, პარტია-კი ემორჩილება ხრუშჩოვის "კოლეკტიურ" ხება-სურვილს. არც Iტალიკონცლაგერები დაუშლიათ, სადაც ძივ ონობით ადამიანები იტანჯებიან იძულებ სამუშაოებზე. ამბობენ ბოლო მოეღო ლისის თვითნებურ რეპრესიებს, გაუსამარ ლებლად და უკანონოდ მოწინააღმდეგეთა ჟლეტასო. მაგრამ "კოლეკტიური" მეთაურო რუ- უსწორდა ბერიას და მის ქართველ მომხრეებს, როგორც სტალინის დროს ხდებოდა. გა ნა ასევე განუკითხავად, სასამართლოს გარე შე არ ხდებოდა ქართველი კომუნისტების ლიკვიდაცია? ამა წლის 9 მარტს-კი რუსის ჯარმა ტყვია დაუშინა ქართველი ხალხის მშვიდობიან დემონსტრაციას თბილისში, რი თაც მათ სურდათ პროტესტი გამოეცხადები ნათ რუსეთის საოკუპაციო ხელისუფლების მიმართ და დაეცვათ ქართველი ერის ღირსე ბა. განა სტალინიც ასე არ იქცეოდა ანალოგიურ შემთხვევებში?

სტალინმა 1936 წ. საბჭოთა კავშირის მონებს ახალი კონსტიტუცია უწყალობა. ამ კო ნსტიტუციას თითონვე უწოდეს "ყველაზე უფრო დემოკრატიული" და მაშინაც, როგორც დღეს, ბევრი ევროპიელი მოღვაწე ამა ში ხედავდა რეჟიმის ევოლუციას. 20 წლის შემდეგ, ორ გალიმებას შორის, მალენკოვმა სერიოზულად განაცხადა ლონდონში: ტატურა სამუდამოდ დასრულდა, მას არას დროს აღარ დაუბრუნდებითო". დღეს ხომ ყველამ კარგად ვიცით, რომ "მსოფლიოში ენინის დროს, მათი მოწმობით, თავისუფა-უნინის დროს, მათი მოწმობით, თავისუფა-ი ყოფილა ყოველი დისკუსია პარტიის შიგ ლეში მხოლოდ ბასრი იარაღი აღმოჩნდა, დე სპოტის ხელით გამოქედილი, თავის ტირანუ-

ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲝᲦᲐᲚᲐᲢᲘᲡ ᲐᲛᲒᲐᲕᲘ

მოგონებათა რვეულიდან. დაპყრობილ საქართველოში

1921 წ. ოქტომბრის მიწურულში სადგურ მელაანზე ველოდებოდი მატარებელს თბილი მელაანზე ველოდებოდი მატარებელს თბილი სისაკენ მიმავალს. ჩვეულებრივი დაგვიანე-ბით, როგორც იყო, მძიმე მძიმედ და რახრა-ხით მოადგა ჩვენს სადგურს სანატრელი კახე თის მატარებელი. ვაგონები გატენილი იყო გადამთიელ ხალხით: წითელ არმიელები, კო მუნისტური მოხელეები. ადგილის მოვნის იმედი დამეკარგა და დავაპირე მეორე დღეს წასელა. უცბად, ვაგონის ერთი ფანჯრიდან მომესმა ქალის ხმის დაბალი შემოძახილი: ბა ტონო დათა, ჩვენს კუპეში კიდევ ერთი ადგი ლია თავისუფალი, ამობრძანდით მალე. —ეს იყო ჩემი მეგობრის, სიღნალის ექიმ ნ. ჯანდიერის მეულე. ძლივს გავიკაფე გზა მანდი-ერის მეულე. ძლივს გავიკაფე გზა მანდი-ლისნის კუპესაკენ. შევედი. მივესალმე. საჯ-დომის მეორე კუთხეში შევამჩნიე ოფიცრის ბარგი და გაკვირკებული მის თაობაზე შევე ქართველ ქალს. — ჩვენს დროში ნურაფრისა გაგიკვირდებათ, მითხრა ექიმის ცო ლმა, — ამავე კუპეში მოდის წითელ ცხენო სანთა ჯარის შტაბის უფროსი ანდრეევი. სიღნაღში ჩვენს სახლში ბინადრობს. საინტერე სო რუსი ბოლშევიკია. შეიძლება თქვენ ბევრი რამ საინტერესო გაიგოთ მისგან. აი, გაი-ცნობთ და დარწმუნდებით ამაში. — ქალბატონო, თქვენ რომ არ ყოფილიყავით, ეხლან-დელ დროს მოვერიდებოდი მასთან გაცნოდელ დროს მოვერიდებოდი მასთან გაენობას, მაგრამ ეხლა დასახევი გზაც მოჭრილია,
ბატ მგონი კიდეც მოდის თქვენი მდგმური,
უპასუხე ქალს, და ვანიშნე ვაგონის კარები
საკენ, სადაც შევამჩნიე მაღალი ტანის მხე
ქარხნისა. მხოლოდ სამხედრო სწავლა მიღე
არი რომელსაც ყველი გზას აძლევდა. ბა
რომას კანიშნე კაგონის და განიშნე ვაგონის კარები
საკენ, სადაც შევამჩნიე მაღალი ტანის მხე
გარი რომელსაც ყველი გზას აძლევდა. ბა
რომალი და წითელ გენერალურ შტაბის კურს
დარი რომელსაც ყველი გზას აძლევდა. ბა
რომალი და წითელ გენერალის საქენ გნებავთ საქვათ შემოსევას კაქასია და საქართველება არ დასტოვა საქვა
ზარლად! მკვახედ უპასუხე ანდრეევს. —აი
საქენ, სადაც შევამჩნიე მაღალი ტანის მხე
ქარხნისა. მხოლოდ სამხედრო სწავლა მიღე
კარხნისა. მხოლოდ სამხედრო სწავლა მიღე
აბოი ნაკლებად ჩახედული ვარ ისტორიაში
მოსეულ თურქთა დივიზიებს? ქართველებს
აბული და წითველი თკვანით თავიანთი

ქერა რუსი ოფიცერი და რომ დამინახა ქა გულისხმო უნდა იყოს ნამდვილ ბოლშევიკ წილე გავხდი, თქვენის თქმით "საზარელი" ლის გვერდით მოლაპარაკე, მაშინვე გამო-ოფიცრის გაცნობა, ვიდრე ძველი "ულანი-ქამიმა და თაზიბის ირთმანეთზე "მემოკვ- სა"! მათ თავიანთ მეფესთან ერთად უკვე წა ბა. არც მე დაგიმალავთ და რაც ვიცი ახდიგვერდით მოლაპარაკე, მაშინვე გამო-მა ლა ლეზების ერთმანეთზე შემოკვმეჭიმა და დეზების ერთმანეთზე ით გამომიცხადა: "ნება მიბოძეთ წარმოგიდგეთ; მე გახლავართ ჟლობას ცხენოსანია დივიზიის შტაბის უფროსი ანდრეევი. მეც წავიბუტბუტე ჩემი გვარი და გამოწვ-დილი ხელი უხალისოდ ჩამოვართვი. —ბო დიშს ვიხდი, ვერ გავიგე კარგად, რა გვარი სა ბრძანდებით? —შემეკითხა კვლავ რუსი ოფიცერი. ეხლა მეც ხმა მაღლა და გარკვე ეით განუმეორე ჩემი გვარი. —ალბათ ნაც-ნობი, იქნებ ნათესავიც ბრძანდებით ჩვენი სიმპატიური კნეინასი, —მკითხა ანდრეევმა და თან ქალს გადახედა. ქალმა თავი დაუქნია. ერთიც და მეორეც, უპასუხე მე. — შაშასადამე თავადიც და ქართველი ნაციონალისტიც, როგორიცაა კნეინა: —ჩამაცივიალოსეიც, ოოგოოცაა კოება კალაც მოუქერი კვლაც სკენებას არ გაძლევთ. —ირიბულად მარი ჩემს დამკითხავს. —ძალიან მოხარული ვარ გებდა და მამხნევებდა ქართველი ქალი. ჩემს დამკითხავს. —ძალიან მოხარული ვარ რომ გაგეცანით. უკვე დიდი ხანია ვეხვეწე ბი კნეინას, შემახვედრეთ თქვენი წრის ქა-რთველი პატრიოტი მეთქი. ძალიან მსურს გავიგო ქართული სიმართლე... დიდად გმაგენეინა! და ანდრეევმა თავაზიანად კნეინა, თქვენ იყავით მოწმე ჩვენი მსჯე: აკოცა ქალს ხელზე. დავაცქერდი ეხლა ამ იკოცა ეალი იელიე. დიკიცეე და ბოლშეეიკ დია არ გამცემთ. ვილაპარაკებ სრულიად ახ ძველ "სალონურ" ყოფაქცევის ბოლშეეიკ დია არ გამცემთ. ვილაპარაკებ სრულიად ახ ოფიცერს, მის ტანზე კოხტად გამოწყობილ დილად და გულწრფელად, როგორც რუსი ძველ "სალონურ" სამხედრო სამოსელს და გავიფიქრე: ეს ალ კაცი. ახლა მიპასუხეთ, როგორ აფასებენ ქა ბათ მეფის დროის გაწვრთნილი ოფიცერია! რთელი ეროვნული წრეები ჩვენს შემოსვ-ანდრეევი მიხვდა ჩემს აზრს. — ვგრძნობ, ლას საქართველოში? და პასუხის მოლოდინ რომ თქვენს წარმოდგენაში გეხატებით მე-

ოფიცრის გაცნობა, ვიდრე ძველი "ულანი-სა"! მათ თავიანთ მეფესთან ერთად უკვე წა აგეს ძველი იმპერია შინაც და გარეთაც. ლა ჩვენი დრო დადგა. მუჟიკებისა, საშინე ლი ბოლშევიკებისა, ჩემო თავადო! ხა! ხა! გაკვირვებთ თქვენდამი ძველებური მომართქვენი ჩამომავლობის აღნიშვნით? მა გრამ ცხენოსანი ვარ და ვიცი, რომ ჯიშიანი ცხენი მუდამ ფასშია! მართალი არა ვარ კნეინა? — არც მუჟიკი და არც საშინელი ბოლშევიკი ხართ. როგორც გაგიცანით კარგი ბუნების რუსი ადამიანი უნდა იყოთ უპასუხა ჯანდიერის ცოლმა უცნაურ ბოლ შევიკს და თან დაუმატა: არც ჩემი ნათესა. ვი მოგერიდებათ და ახდილად გაგებაასე-ბათ იშ საკითხის გამო, რომელიც თქვენი თქმით, რაც ჩვენს ქვეყანაში მოხვედით მოდიდებულია, თანახმა ბრძანდებით? მკითხა ანდრეევმა. —გისმენთ, მიუგე მას. ანდრეევი სწრაფად მიუახლოვდა კუპეს კარებს და ჩაკეტა. მერე მოგვიბრუნდა და გვითხრა:ლობისა. ვიცი ვისთანაც მაქვს საქმე. იმე-

ად მოგახსენებთ, —მითხრა ანდრეევმა. ჭეშმარიტება!? იგი ხომ თქვენ

თქმულებაში იმალება: "ძალა ჩალას ტეხსო"!... 100 მილიონიანმა რუსეთმა ლიონიანი საქართველო წააქცია... ვაც არ უნდა შეაფასოთ ეს ჭეშმარიტება, მას არ უჩანს კარგი ფერი. გნებავთ მხედრუ ლი მხრივ? დამეთანხმებით, რომ მხედრუ-ლი ტრადიციების თვალსაზრისით ომის გა მოუცხადებლივ, ფარულად თავდასხმა, თითქმის უჯარო, პატარა ქვეყანაზე, — ეს სა ქციელი თქვენ, რუსებს არ ჩაგეთვლებათ ვა ჟკაცობად! მოურიდებლად შეუტიე ბოლშე ვიკ ოფიცერს და განვაგრძე: პოლიტიკუ-რად' ეს სამი წელიწადია ვცხოვრობდით წყნარად, საკუთარ საუკუნოვან მიწა-წყალ-ზე, მოყვარე თავის მამულისა, ოჯახისა, რჯულისა, ეროვნული კულტურისა. იმდენად არაფერი დაგვიშავებია თქვენთივს, ომ შარშან, კეთილ ინებეთ და სცანით ჩვენი პატარა სახელმწიფოს არსებობა. მაგრამ უეცრივ შემოგვესიეთ, დაღვარეთ ქარ თველების სისხლი და დაგვანგრიეთ. რისთვის? განა რუს ხალხს აკლია მიწის ფართო-ბები ან სიმდიდრეები? ან თუ რაიმე დაგაკ ლდებოდათ, ის რაც ჩვენა გვაქვს, ვერ ღებდით ჩვენგან კეთილმეზობლური წეით? იტყვით: კავკასიის სტრატეგიული პო ზიციები მეტად მნიშვნელოვანია რუსეთის

ტიტუციაში ბევრი რამ სწერია არა აღსასრუ ვი ფიქრობს, რომ კომუნისტებს შეუძლიათ ხლად, არამედ ხალხის მოსატყუებლად. ტი რანი აღარ არის, კონსტიტუცია ძალაშია როცა სტალინის კულტს ამხობენ, უნდა გააუქმონ მისი კონსტიტუციაც, რომელშიც გა

აუქთი მისი კოსტიტუცისც რობელობ ა ნსახიერებულია სრული ტოტალიტარიზმი საბჭოთა მესვეურები ადასტურებენ, რონ სტალინი იყო ნახევრად შაქანებული, დევ-ნის მანიით შეპყრობილი და ყველას შეუბრა ლებლად მუსრს ავლებდა. ამას ადასტურებეს და მეტი არაფერი, თითქოს ეს იყოს საკმარი სი მათი ამდენი ხნის საქციელის გასამართლ ბლათ. არავითარი შენანიება, არავითარ

სრული ილუზიაა მათში დავინახოთ დემო კრატიის პიონერები და დიდი უგნურება იქ-ნება მათზე რაიმე იმედების დამყარება. მათი იება დათიე რაილე იძედესის დამყშოება. ამაჩ ქტევა დროებით შეიცვალა, საბჭოთა დიპ-ლომატიამ აითვისა ცოტა ზრდილობიანი და მოქნილი ტაკტიკა, მაგრამ ბუნება უეკლელ დარჩა. ამას მოწმობს ინდოეთში მოგზაურო-ბის დროს ხრუშჩოვის მიერ წარმოთქმული ცინიზმით სავსე სიტყვები "კოლონიალურ სახელმწიფოების" გასაქირდავად. უნდა აღ ნიშნოს ისიც, რაც მართლა შეიცვალა. მოსკო ამისი მისქა ალგა არიანა და არეკალა არგა-მიი) ჩამორჩენილი ხალხების ეკონომილრი დახმარებისა და ამ სფეროშიც სურს კონკუ-რენცია გაუწოის დასავლეთის სახელმწიფო-ებს. მაგრამ სრულებით არ უარყოფს რომ სუ ებს. მაგრამ სრულებით არ უარყოფს რომ სუ რს მსოფლიოს ყოველ კუთხეში გააჩაღოს კე რა უთანხმოებისა და გამოიყენოს ის, რასაც ისინი უწოდებენ "კაპიტალისტური რეჟიმის წინააღმდეგობას" თავის პროპაგანდის სასარ გებლოდ. ხრუშჩოვმა შესცვალა ძალით ქვეყ ნების დაპყრობის იდეა მშვიდობიანი გზით. ესეც ტაკტიკური მანოვრია ახალ გარემოებასთან შეფარდებული და არა მათი რევოლუ ციონური პრინციპების უარყოფა. ამიერიდან მოსკოვს დასაშვებად მიაჩნია, ძალების დაზო გვის მიზნით, ხელისუფლების დაპყრობა მო ხდეს პარლამენტური წესით. ეს ცვლილებაც ნდეს პარლამენტური წესთი. ეს ცვლილებაც ეხება მხოლოდ ხელისუფლების დაპყრობას დდა არა ხელისუფლების აღსრულებას. სა-ქმე ის არის, რომ აქ ხრუშჩოვი ხელუხლებ-ლად სტოვებს ძველ კომუნისტურ თეზას — პროლეტარიატის დაქტატურას, რომელ შიღაც მთავარი როლი უნდა ითამაშოს მისმა ავან-გარდმა, ე.ი. კომუნისტურმა პარტიამ. დღეს მაინც ყველამ უნდა იცოდეს თუ რას ნიშნავს პროლეტარიატის დიკტატურა, მით უფრო პროლეტარიატის დიკტატურა, მით უფრო როცა მას სათავეში ექცევა ლენინი, სტალინი თუ ხრუშჩოვი: ყოველგვარი თავისუფლე ბის მოსპობა, ტერორი, რეპრესიები, კონცლა გერები და ფიზიკური განადგურება. ხრუშჩო

ვი ფიქრობს, რომ კომუნისტებს შეუძლიათ ხოგიერთ ქვეყნებში, განსაკუთრებით საფრანგეთში და იტალიაში, ხელისუფლების სათა ვეში მოექცნენ პარლამენტარული უძრავლე- არ მსატოან მაის მოპოებით. ის დარწმუცბულია, რომ ეს ტაქტიკა ხელს შეუწყობს სოციალისტებ- თან დაახლოებას და გუუადვილებს ახალი სა ერთო ფრონტის შექმნას. ხოლო მუდმივი მი დათავუსყვიტათ თუ ვის და როგორი შრომით შესაჩერებლად ამაო იყო. 25 წლის შემდეგ ის დაუმშავებინათ, მდგომარეობას აროგორი შრომით შესაჩერებლად ამაო იყო. 25 წლის შემდეგ დაემუშავებინათ, მდგომარეობას აროგორი შრომით შესაჩერებლად ამაო იყო. 25 წლის შემდეგ ადაემუშავებინათ, მდგომარეობას აროგორი შისაშიდან" ტექსასის უხარმაზარი ტერი- ზის გავის გამარდება აუბონეველყონ მსოფლია და ისიც, რომ როდესაც რომელიმე ახლად ტორია შეტერიდა კავშირს როგორც სრულ- მომინგორმის დაშლა არ სცვლის ამ საბო- შემდეგ განცია არავითარი არდებადა, როგორც გათვალისწინებელი ალის შემდეგ განცია აისიც გამართლება ალის ჰქონდა სტალინის სიკვთ ის და მოსახლებით რომ სრულუფლებიანი მას ის შემდეგ მექსი- და მას შემდეგ, რადგან მისი მთავარი ობიეკ- ლის შემდეგ, რადგან მისი მთავარი ობიეკ- ლის შემდეგ, რადგან მისი მთავარი ობიეკ- ლის შემდეგ, მექსი- მანცია განციას არავითარი არდებიდა აოგორც სრულუფლებიანი მის შედეგად დამყარდა ამ ქვეყნის აზა გამხნის შემდეგ მექსი- მამაზია მისი მთავარი ობიეკ- და მისი მის შედეგად დამყარდა ამ ქვეყნის თანამედროვე საზღვრები. ტერიტორიალურ გამართლება აღარ ჰქონდა სტალინის სიკედი ლის შემდეგ, რადგან მისი მთავარი ობიკეტი — ტიტოს წაქცევა — ახალმა მეთაფრობამ თითონვე უარყო და ტიტოსთან შერიგე ბამ კომინფორმის არსებობა ზედმეტი გახადა. ეს მსხვერპლი ხრუშჩოვმა უხალისოდ გა იდო. მაგრამ კომინფორმით თუ უკომინფორ რმოთ, მოსკოვი არასოდეს არ მოიშლის უცხო კიდევ მეტი, ეს პარტიები იძულებული იქნებიან მოსკოვს დაემორჩილონ, რადგან იქიდან იღებენ ოქოსაც. ოქრო-კი არა მარტო სოფელს ატრიალებს, არამედ აზრასც აბრუნებს და კიდეც ამრუდებს. ამიტომ კომინფორმის დაშლა მხოლოდ მანოვრია რკინის ფარდის აქეთ ვიღაცების მოსატაუებლად. სტალი ნის უარჯოფაც შეიძლება ასეთივე თვალთმა დის აქეთ ვიღაცების მოსატყუებლად. სტალი ნის უარყოფაც შეიძლება ასეთივე თვალთშა ქცობა იყოს, რადგან სტალინი უარყვეს, ხოლო მის მიერ შექმნილი პარტიული და სახელმწიფო აპარატი უცვლელი რჩება. მაშასადამე ბოლშევიზმმა მხოლოდ სახე იცვალა და გველინება ახალი ფორმით, მისი სახელია "ხრუშჩოვშინა". მსოფლიო მშვიდობიანობის უზრუნველსაყოფად საქმარისი არ არის მარტო სტალინის კერპის დამხობა, არამედ აუ-ცილებელია თვით ბოლშივიაორი რაიიმის კელებელია ცილებელია თვით ბოლშევიკური რეკიმის სრული განადგურება. მხოლოდ მაშინ შესძ-ლებს მსოფლო ამოისუნთქოს თავისუფლად.

b. Johnstody

"ქართული აზრის" ფონდისათვის მიღებულია შემოწირულებანი შემდეგი პირებისაგან: ქ-ნი ო. კაბარდინისაგან 5 დ., ექ. გ. გაბ ლიანისაგან 10 დ., მეგობრისაგან 10., ა. კეკე ლიასაგან 10დ., ვ. სანგულიასაგან 10 დ., ნ თოფურია 10 დ., ლ. კ. 5 დ. და ნ. სუხუმაია 5 დოლარი. სულ 65 დოლარი.

რედაქცია უღრმეს მადლობას უძღვნის შე მომწირველთ და მოაგონებს მკითხველ საზო გადოებას, რომ გაზეთის საარსებო წყარო მხოლოდ შემოწირულებაა.

იყო კონსტიტუციით რომ სრულუფლებიახი შტატი გამხდარიყო, შეიძლებოდა თუ არა, რომ შეენარჩუნებინა მონათმფლობელობა? თუ მიხობა უნდა განსაზღერულიყო ძველი საზღვრებით, სადაც მას მოელოდა სრული მო სპობა, რადგან თანდათან ჰკარგავდა საფუძველს? თუ კონგრესის უმრავლესობა მიიღებ-და გადაწყვეტილებას, რომ მონობა შემოფარ ა გალაწყვეტილებას, რომ მონობა შემოფარ ლინქალნი თითონ ეკუთვნოდა დასავლეთს. გლულიყო ძველი საზღერებით' მიიღებდა თუ თავისი პიონერობის დღეები გაატარა მისისი-არა სამხრეთელი უმცირესობა საერთო მიწე პის აღმოსავლეთით. როდესაც ის დაიბადა ბით სარგებლობის უარყოფას? თუ სამხრეთი მიდნარის მეორე მხარეს ამერიკული მოსახა უარყოფიდა ამ გადაწყვეტილებას და აძით ლეობა არ იყო, თუ მხედველობაში არ მივილმებდა კავშირიდან გამოყოფას? ლუბია-ანას შეძენის დრის გაგფერსონი სრულიადაც კალინს შეუსრული კარ ფიქრობდა ამ საკითხებზე. მას აინტერესე ბდა მხოლოდ ახალი ერი როგორმე მიახლლ-კებობდა გახსულიყო წყნარ ოკეანეზე. გაე სარ-მის და გახსულიკო წყნარ ოკეანეზე. გაე სარ-მის და გახსულიკო წყნარ ოკეანეზე. გაე სარ-მის დარწმუნებული იყო, რომ ლუიზია არ კალიფორნია გახდა სრულუფლებიანი მა საკითხებზე და აქედან გამომდინარე სირ-თულები საუკჟუნოების საქმე იყო. ხოლო მაგათუბის საქმე იყო. ხოლო მაგათუბის საქმე იყო. ხოლი მაგათუბის საქმე იყო. ხოლი მაგალია მაუთვალისწინებლობის სიმწუავე ძალიან მალე გრძნო ახალმა ერმა და ყველა ეს საკით-ხები დაუყონებლე მოითხოვდნენ გადაქრას. საევ დაუყონებლე უნდა გაეცა პასუხი ახარა და უქელი მოითხოვდნენ გადაქრას. საევ დაუყონებლი უნდა გაეცა პასუხი ახარა და უქინის გარებელი ენისწოაფ და თეთრი სახლისაკენ. და თეთრი სახლისაკენ.

რა პირობები და სად უნდა ყოფილიყო სა-ზღვარი სამხრეთსა და ჩრდილოეთს შორის უდიდესი მდინარის გაღმა, სადაც ერთმანეთს უღიდესი მდინარის გაღმა, სადაც ერთმანეთს ხვდებოდა ორი ერთიმეორის უარისმყოველი შანძიოლზე დიდი სიფროხილით ეკიდებიდა კა შომის სისტემა. ასეთი იყო მდგომარეობა, კშირის ერთობას და ცდილაბდა ყოველი და მომოდიდანაც გამოსავალი თითქოს უნდა ყოფილი ელემენტი განედევნა. ლინკოლნის დიცი ანანრი კლეის კომპრომისი, რომელიც ანანრი კლეის კომპრომისი, რომელიც ანანრი კლეის კომპრომისი, რომელიც იფალისწინებდა მისურის მინათმფლო პელობას, მაგრამ ამასათნავე აღნიშნავდა, რომ მის სამხრეთი საზღვრიდან დასავლეთის გაელიბას, მაგრამ ამასათნავე აღნიშნავდა, რომ მის სამხრეთი საზღვრიდან დასავლეთის გაელა შეთანნმება. ლინკოლნის პოლიტიკის ამტიტება ეფნდა იყოს ის მიჯნა, რომელსაც დედა-აზრი იყო კავშირის მთლიანობა. თუ შევინარჩუნებთ კავშირს, სოციალური და გაგრამ ამ შემთხვევაშიც ვერ იქმნა გათ-

თანამედროვე საზღვრები. ტერიტორიალურ ყოველ ახალ გაფართოებით ძლიერდებოდა სამხრეთსა და ჩრდილოეთს შორის ინტერესთა დაპირისპირების და შუღლის ელემენტე-

ლინკოლნი თითონ ეკუთვნოდა დასავლეთს.

უნარი მოახმარა კავშირის მთლიანობას და ამის გამო განსაკუთრებულად უყვარდა და პატივს სცამდა მას ლინკოლნი.. კლეის მსგავ ახიეგი ძებადა ათ ლიძკოლია. კლეია თგავ სად, ლინკოლნი მთელი თავისი მოღვაწეობის მანძილზე დიდი სიფრთხილით ეკიდებოდა კა ვშირის ერთობას და ცდილობდა ყოველი და-მშლელი ელემენტი განედევნა. ლინკოლნის ცდა იყო შეექმნა ისეთი მორალური ატმოსფე

სახელმწიფო და არ მოეწყოთ მცირე მხელრული ძალა და არ გამკლავებოდნენ მათ
მხედრულად და დიპლიმატიურად, ალბათ,
მვერზედ ეკიდა. თქვენ გინახავთ ან გაგიდაიქცეოდნენ და თქვენც ძალაუნებურად
კვერს დაუკრავიდი. აი, როგორც მაგალითად ამ გაზაფხულს დაუმტკიცეთ თურქებს
ყარსი, არტაანი, ართვინი! ან და შეიძლება
კიდევ მიპასუხოთ: რევოლუციის პროცესში
ვიმყოფებით, ბოლშევიკურმა რევოლუციას პროცესში
გიზნად დაისახა მსოფლიოში სოციალიზმის
დამყარება და მას საზღვრავს მხოლოდ საე
რთაშოგისო კომუნიზმის ინტერესებიო! მაშინ ნება მიბოძეთ გაგახსენოთ, დოტა რამ
სტორიაზეც. თქვენ ალბათ გეხსომებათ რომ
კართვილი და აუმზე საბულო დაკარის "კუდი" დახევისას.
ამაციათ რომ ქართველი ჯარის აქლია ან დაბებილის ა აშეალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამგალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ან დაბეალა
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ან დაბეალას
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის ხმლის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა ჯარის
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა გატის გაგალა
ამკალასთან, ჩემს ცხენოსანთა გატაზილ აქენ სათხების აქენ ანახავთა ან გაგალასთან, ჩემს ცხენოსა აქენ ანბანდა აუწებალის ამკალასიან, ჩემს ცხენოსანა გარის ამკალათა ამკალასიან, ჩემს ცხენო გაახობებს ამკალასიან, ჩემს ცხენოსან, ჩემს ცხენოსან, გამადა აქენ ალბანობა გარის ამკალას გაზიათა ამკალას ამკალა ოთა მოოისო კომუში ისის ისტერესების. ას-შინ ნება მიბოძეთ გაგახსენოთ, (კოტა რამ ისტორიაზეც. თქვენ ალბათ გეხსომებათ რომ რუსეთის ძველი მონარქისტების ტრადიცია და პრაკტიკა ცნობილია იმით, რომ იმპერა ტორები მუდამ სამსოფლიო მესიანიზმის იდეებით იყვნენ შეპყრობილნი. არასოდეს არ ეტეოდნენ თავის ისედაც ფართო საზღვრებში და სულ განზე იწევდნენ. ჯერ ქრისტიანული მესიანიზმით ამართლებდნენ თა ვიანთ დაპყრობით პოლიტიკას, მერე სლავიანო დაპყოობით პოლიტიკას, ვიუს ელ-ვიანოფილობით. ძველი ქიისტიანული სა-მეფო საქართველოსი მსხვერპლი გახდა სწო რედ ამ "ქრისტიანული მესიანიზმისა". ეხ-ლა თქვენ სოციალიზმის და კომუნიზმის დროშას ამთფარებულნი იმეორებთ ძველი რუსეთის იმპერიის ისტორიას, რომელიც კი არ მოსპეთ, არამედ მისი დაპყრობითი პოლიტიკის გამგრძელებლები ბრძანდებით. მან დაგაპყრობინათ ჩვენი თავისუფალი ეროვნული სახელმწიფო... ასეთია ჩვენი, ქაროვნული სახელშწიფო... ასეთია ჩვეხი, ქარ-თული სიმართლე და თქვენი, რუსული სა-მართალი, ბატონო ანდრეევო! ვთქვი მე ყვე მწიფოს ალდგენაში ჩვენ, რუსი ბოლშევი-ადა ანდრევეც სულგანაბული, გაჭარხლ-ბული უსმენდა ჩემს საბრალმდებლო სიტ-ყვას. ერთი მიბრძანეთ, უეცრივ დამეკითხი კალა მჭიდო კაფშირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის საკითხი-ანდრეევი, — თქვენ ალბათ გეცოდინებათ, კალა მქიდო კაფშირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის საქირთველოში ზეიმით მისაღებად... აქმით მიანოძები, ლქიების მენშევიკების ბატონო კვლა მქიდო კაფშირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის დაქვირის საკითხი მიანოთველოში მიადიდა თან უკვე ძოაუყო იაქოთ შესაფერი საგითხაშებით პისუხისმგებლობის საკითხი-სი ბაზა საქართველოში შესასევად. მოსკოვი ში. ქართველი ხალხის რა ბრალია რომ თქ-მო მიადიდა დიკეშა დებეშა არ კალა მოგისპეთ ჩვენ ჩვენი სახელშწიფო! მოდა მოგისპეთ ჩვენ ჩვენი სახელშწილო! მოდა მოგისპეთ ჩვენ ჩვენი სახელშწილო! მოცის ბატონო სუ, მეც სუ! მხოლოდ, რადგან თქვენ შეცდით ანდრეევი, — თქვენ ალბათ გეცოდნებათ, კალა მქიდო კარმა შემოაბრძანა ანდრეევი, — თქვენ ალბათ გეცოდნებათ, კალა მქიდო კაფშირის დაქვირის დაქვის საქართველოში მესაევად. მოსკევად. მოსკევა მისატით კატის საქართველოში შესასევად. მოსკევად. მესკევად. მ

კარს, გასინჯა დაკეტილი და გულზე ხელ დაკრეფილი ეხლა თავს დამადგა: თქვენი ცხარე შეტევითი სიტყვის მოსმენის შემდეგ აღარაფერი დამრჩენია გარდა ჩემი თავის დაცვისა. ეხლ ამეც მომისმინეთ: არ გედა ვებით ძველიისტორიის ფაკტების შეფასება ში. სწორია რუსეთის მეფეების მიერ ჩადენილი ბოროტებანი საქართველოს სამეფო მიმართ, როგორც სწორია ისიც, რომ ძველი მითარი, ოოგიოც იყარობდა ხალხებს და მერე ეროვნულად სულს უხშობდა. სწორია რომ 1917 წ. რუსეთის ჯარმა მიატოვა კავრომ 1917 წ. რუსეთის ჯარმა მიატოვა კავ-კასია და გაუხსნა კარი თურქებს საქართვე-ლოსაკენ. მაგრამ ამ უკანასკნელ ამბავს მა-რთლადაც ერთი გასამართლებელი საბუთი მაინც აქვს: რევოლუცია და მის მიერ გამო წვეული ქვეყნის არევ-დარევა. მხოლოდ, ჩვენი, რუს ბოლშევიკების საქართველოსთან დამოკიდებულების საკითხი მოითხოვს

იან. ამიტომ მინდა კატეგორიულად მოგახ-ენოთ, რომ არც ამხანაგ ლენინს, არც რუსი ენო გარც ამხანაგ ლენინს, არც რუსი ენოთ, რომ არც ამხედრო საბჭოს არ ჰქონდა ერდებაო და სხვა ამგვარი დაჟინებული ამიავითარი სურვილი საქართველოს დაპყრო ბისა. პირიქით, ყველასი ჩვენი სურვილი გა-მოისახა რუსეთ საქართველოს შორის შარ მან დადებულ ხელშეკრულებაში და იგი და იღვეული არ იქნებოდა, რომ ლენინი მძიმედ ივად არ გამხდარიყო. ამით ისარგებლეს გავლენიან ქართველ კომუნისტებმა, რომლებ ლესის ქართველ კონესისებით, რომლეს საც არ ეჭაშნიკათ თავისუფალი საქართვე-ლოს სახელმწიფოს არსებობა, რომლის კარი მათთვის სამუდამოდ იხურებოდა. განსაკუ-თრებით ამ აკტის წინაალმდეგი იყო ერთი ქართველი კომუნისტი, რომელსაც მოსკოვში მოპოებული :ქონდა სახელი კავკასიის სა-შეების დიდი მცოდნისა. ამ ქართველმა გა-აბა მოსკოვ"ში ქსელი პროპაგანდისა საქართველოს წინააღმდეგ. მოჰქონდა მხოლოდ ცუდი ინფორმაცია მის მთავრობაზე, პარტიებ ზე და საზოგადოდ აშინებდა ც. კ. წევრებს ევროპიელების ინტერვენციით კავკასიის მხ-რიდან და სხვა და სხვა. ერთი სიტყვით ავადმყოფ ლენინს ყოველ დღე ჩასჩურჩულებ-დნენ საქართველოს არასაიმედობაზე და სხვ. ვენი მე-11 არმიის ცხენოსანთა ჯარი იდგა ეროსტოვში. ერთ დღეს მოგვივიდა მოსკოვი-დან შეკითხვა: რა აზრისა ხართ საქართველოს ოკუპაციის შესახებო. ჩვენ მივეცით უა იყოფითი პასუხი. მაგრამ ის გავლენიანი ქა-ითველი თავის კომუნისტური წრით არ ცხებოდა. მან უკვე მოაწყო ბაქოში შესაფერი ი ბაზა საქართველოში შესასევად. მოსკოვ-ი მიდიოდა დეპეშა დეპეშაზე, რომ "ხა-

ვოდესათ და სივა ამგვარი დაჟინებული აძ-ბები. ბოლოს ყველა ამან გასჭრა. დაავადე-ბულმა ლენინმა ხელი ჩაიქნია. ჩვენ მოგვი-ვიდა ბრძანება საქართველოსაკენ დაძვრისა. ეხლა თქვენ დამეკითხებით: ვინ არის ეგ ქა-რთველი კომუნისტი? — აქ ანდრეევმა კიდევ გალახედა კარებს — ეს კიცი, რომელსაც ჯი ბეში ბლომად ულაგია რუსული ოქრო არის სერგო ორჯონიკიძე! პასუხი "დაპყრობისა", რომელიც მოხდა და "აკუწვისა" რომელიც შეიძლება მოხდეს შემდეგ საქართველოში ამ კაცს უნდა მოეთხოვოს

მე ხმაგაკმენდილი უსმენდი რუსი ბოლშე ვიკის გაბედულ პასუხს. გაბედულს, რადგან სერგო ორჯონიკიძე იმ დროს ძლევა მოსილი ნაცვალი იყო მოსკოვისა თბილისში და მთელ კავკასიაში. რუსის მიერ "შემოტრიალებულკეხმა" ჩემს ბრალდებებს ფერი უცვალა და ამ წუთს მოვინატრე ცნობილი ქართული და აბ უუთს მოვინატოე ცხობილი ქართული ხვრელი... "საცა არა სჯობს, გაცლა სჯობს". მაგრამ ანდრეევი კუპეს კუთხეში მიკრული მოუთმენლად მოელოდა ჩემს რეაქციას. რა მექნა? როგორ დამეძვრინა საბრალო ქართუ ლი თავი მოღალატე ქართველის მიერ აწყო ბილ ხაფანგისაგან? მივმართე ქართულ ოხუბილ ხაფანგისაგახ? მიქმართე ქართულ ოხუ-ნჯობას. —გმადლობთ გულახდილობისათვის და ნდობისათვის ბ-ნო ანდრეევო. მჯერა თქვენი ნაამბობი. ცოტა რამ ჩვენც, ქართვე ლებს გაგეიგია ამ ეაქბატონზე, მხოლოდ ვერ დაგეთანხმებით პასუხისმგებლობის საკითხ-ში. ქართველი ხალხის რა ბრალია რომ თქვრების ექსპერიმენტიო. ამიტომ იყო, რომ ლი ფად, რაც მხოლოდ ინგლისში შეიძლებოდა. და კიდევ ადიდეო". არასოდეს მაკიაველის ნკოლნი, რომელიც აღზრდილი იყო დემოკრა სამხრეთს არ მიაჩნდა საჭიროდ ეხადა მალა- ეს რჩევა ისე სრულად არ განუხორციელე-ტიული პარტიის მორალზე და ცხოვრობდა ლი ფასები მხოლოდ იმიტომ, რომ გაეძლიე ბიათ, როგორც საბჭოთა კავშირში. ვინც დემოკრატიულ შტატში, ასე ახდილად გამო- რებინა ახლად ფეხადგმული ეროენული ინ- ტირანს უკეთ აქებდა, უკეთ ცხოვრობდა. ამ დემოკოატიულ მდანესი, ასე ანცხოლად გამო-ვიდა პოლოტიკურ ასპარეზზე როგორე "ვი-გი". რადგანაც იმ დროს გამატონებული აზ-რით მონობა არ იყო პოლიტიკის საგანი, ამი ტომ პარტიათა შორის არსებობდა მხოლოდ სამი სადაო საკითხი. ლინკოლნი თავის საარჩევნო კამპანიის დროს გამოვიდა კლეის პოზიციის დამცველად. პირველი საკითხი იყო ოვნული ბანკის დაარსების საკითხი. ბანკი არ უნდა ყოფილიყო სახელმწიფო მონოპო-ლია, მაგრამ მის განკარგულებაში გადადიოდა სახელმწიფო ფონდი და ეძლეოდა უფლე ბა გამოეცა ქაღალდის ფული, იმ პირობით, რომ მას მოთხოვნილებისამებრ გამოიყიდიდა ოქროთი და ვერცხლით. საუბედუროდ ცალშტატებში არსებული კანონი იძლეოდა უფ ლებას, რომ მათაც შეექმნათ საკუთარი ბანკი და გამოეშვათ ქალალდის ფული, რაც სა-კავშირო ფინანსიურ მდგომარეობას მეტად

ბანყო კახოხები და სისტემა იყო მეტად ახარ-ქიული და პირობებთან შეუსაბამო. მუშები გამოსთქვამდნენ უკმაყოფილებას, რომ ჯამა გირებს უხდიდნენ ფასდაცემულ ან სრული-ად ღირებულება დაკარგულ ქაღალდის ფუ-ლით. ამის პასუხისმგებელი არ იყო ეროვნუ-ლი ბანყი, თუმცა მას ჰქონდა დიდი ავტორი ტეტი და უფლება, შეემცირებინა ან გაეფარტეტი და უფლება, შექმ(ირებინა ან გაეფარ-თოებინა ქლალდის ფულის გამოცემა. ბანჟის ეს გავლენა გადაიქცა პოლიტიკური თამაშის ბურთად. ამის გამო, როდესაც პრეზიდენტმა ვეტო დაადო ბანჟის დაფუძნების საკითხს, ოპოზიცია მყისვე გამოვიდა მის დამცვე-ლად და მხარის დამჭერად. საკითხი სწყდელად და მხარის დამქერად. საკითხი სწყდე-ბოდა არა უფლების, არამედ იმის მიხედვით, თუ ვინ იყო ხელისუფლებაში და ვის ქქონდა ქვეყნის მმართველობის პრეტენზთა. პარტიათა შორის უთანხმოების მეორე სა-განი იყო ადგილობრივი კეთილმოწყობის სა-კითხი, რა თანხებით უნდა მომხდარიყო ეს

ართულებდა და ხელს უშლიდა ფინანსების სტაბილიზაციას. ამგვარად, შ. შტატების სა-

ბანკო კანონები და სისტემა იყო მეტად ანარ-

კითილმოწყობა, ადგილობრივი თუ ფედერა ლურით? ეს ეხებოდა ფედერალიზმის თეთ-რიას, ე.ი. ჰქონდა თუ არა (ენტრალურ ხელის უფლებას უფლება მთელ სახელმწიფო"ში "მე გროვილი თანხები მოეხმარებინა (კალკე "შტა გროვილი თანხები მოეხმარებინა ცალკე "მტა-ტის კეთილმოწყობისათვის. დემოკრატები ტ. ჯეფერსონის მაგალითის მიხედვით მუდამ უა-რყოფითად უპასუხებდნენ ამ საკითხს და ამი ტომ "ვიგები" ყოველთვის მხარს უქერდნენ. ლინკოლნის მესამე პუნკტი იყო მფარველო-ბითი ბაჟი. 1832 წ. ეს საკითხი იმდენად გამ-წვავდა მფარველობითი ბაჟის მომხრეთა და მოწინაალმდეგეთა შორის, რომ "კავშირო" სა ორიისის წინაში თათვა. ახალი ინგლისი და ფრთხის წინაშე დადგა. ახალი ინგლისი და ბს. ზედმეტია ლაპარაკი მთავრობის ან პარ ფოთიის ყინაშე დადგა. თალო საგალა და პენსილეანია უკვე ძლიერი ინდუსტრიალური რაიონები იყვნენ და ქარხნების სიმრავლე მი იწევდა შუა დასავლეთისაკენ. მაგრამ სამხრე თის შემოსავალი კვლავ მონური შრომით წა რმოებული პლანტაციები იყო. ამიტომ სამხრეთის ინტერესი იყო შეეყიდა საქონელი ია-

ასევე გააბრძანეთ აქედან. თავისუფალ საქა-რთველოს სახელმწიფოს-კი კვლავ აღვად-გენთ და მერე საბოლოოდ შევთანხმდეთ, რა თა ერთად მოვნახოთ გზა საზღაპრო მიწიერ სამოთხისაკენ... თანახმა ბრძანდებით? ანდრე ევმა გადაიხარხარა. მიუბრუნდა ჯანდიერის <u>ცოლს</u> და სიცილით დაეკითხა: რას იტყვით მშვენიერო ქართველო ქალბატონო ამ იშვი-ათ წინადადებაზე? — მე კი არა თქვენ რა პა სუხს აძლევთ? უპასუხა ქართველმა ქალმა. -"საფქვავი რომ დაიფქვება, ბოლოს ფქვი ლი დადგება". ნართაულად წამოსთქვა ანდრეევმა და შეუდგა თავის ბარგის დაგროვებას. მატარებელი მიუახლოვდა სადგურ სა-გარეჯოს. ბაქანზე იდგნენ დამწკრივებულნი რუსი ცხენოსნები. ანდრეევი ორივეს მხურვა ლედ გამოგვეთხოვა და ჩამოხტა მატარებლი

ანდრეევის ნაამბობი გამართლდა. 1921 წ. აპრილში, თბილისში, სახალხო თეატრში ს. აპრილში, თბილის მი, სახალხო თეატოში ს. [ლიხის ქებით. ბერიას ასჯერ მეტი ხალხი[ორჯონიკიძემ საჯარო მოხსენებაში მოური დებლად და თავმომწონეთ აღიარა თავისი ვე გებდა "ამიერ კავკასიის კომპარტიის ისტო-რაგული, მოღალატური ნამოქმედარი ქართ-ქართა პი დაეწერა. ამ შრომით ბერიამ ველი ერის მიმართ. ის იყო ფაკტიური ინიციატორი საქართველოში ციატორი საქართველოში მოსკოვის ტერორი "შეთხზა ახალი, სადაც მთავარ გმირად სტალი სტული აპარატის დაფუძნებისა. 1923 % - ჰან ნი გამოიყვანა. ამ დროიდან კრემლის კარედაახერეტინა ჩეკას საქართველოს გამოჩენ ლი ბი მისთვის ფართოდ გაილი. მხედრობა და ამით გზა გაიხსნა ბოლ^ფევიკურ საშუალო საუკუნეების (ქ რუსეთის მართველობის სათავისაკენ.

დავით ვაჩნაძე

1833 წ. ჰენრი კლეიმ კვლავ მოახერხა მი-1833 წ. ჰეხრი კლეიძ კვლავ ძოახერხა ძი-ეღებინებინა სამხრეთ - ჩრდილოეთისათვის კო მპრომისული ფორმულა, რომელიც გაგრძე-ლდა სამოქალაქო ომამდე. მიუხედავად ამისა თვით კლეი აწარმოებდა ამერიკული ინდუს ტრიის საპროტეკციო და ცალკე "შტატების ნდუსტრიის გაუმჯობესების კამპანიას. დიდ ინდუსტრიის გაუმჯონესების კამაახიას. დიდ პროპაგანდას ეწეოდა გზების, არხების, ნავთ-სადგურების და სხე. გასაუმჯობესებლად სა-ხელმწიფო ხარჯზე და ეროვნული ბანკის სა სარგებლოდ, რომელსაც უნდა მოეგვარებინა ფინანსიური საკითხი. მოქმედების ამ გეგმას მიეცა "ამერიკული სისტემის" სახელწოდება და სწორედ ეს სისტემა გახდა ლინკოლნის პოლიტიკური პროგრამა თითქმის მთელი თა ვისი მოღვაწეობის მანძილზე.

> არ. დონაური (გაგრძელება იქნება)

606 m0

ეს მიდამო კოლხეთისას არ ჰგავს არსად მთები, არც ქოხები ისლის, მაგრამ მაინც მაალებს და მდაგავს მინდორ ველზე გაფენილი ნისლი.

თეთრ ქულებად გაპენტილო ნისლო, რად მიტოკებ სნეულ გულის კარებს? გადამძალე და იქნება ჰფიქრობ შენ მიგიძღენი ამ პატარა ბწკარებს?

არ დაგითმობ ერთ პატარა მარცვალს, არც სტრიქონთა ციაგსა და ნათელს, და თუ გულში რამე გრძნობა ჩამრჩა ვანაცვალებ საქართველოს სახელს.

გ. ლოლუა

ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ

პრესის მიხედვით

საბჭოთა კავშირში არსებობს მხო ოფიციალური, მთავრობის პრესსა, ამიტომ ჟურნალ-გაზეთები მხოლოდ იმას რასაც უბრძანებს მთავრობა, ან უფრო სწო რედ კომუნისტური პარტია. კერძო ადამიანი აზრი, მწერლის და ჟურნალისტის ორიგინა ლური მიდგომა და შეფასება იქ არ არსებო ტიის რაიმე გადაწყვეტილების კრიტიკაზე. პარტიისა და მთავრობის დადგენილების კრი ტიკას თვით კომუნისტი მინისტრებიც-კი ვერ ბედავენ. თუ ვინმემ როდისმე გაბედა, ვერ იელმეთ რა ბედი ეწვიათ — საბქოთა კა გშირში რევოლუციის შემდეგ დახვრეტილი კომუნისტების რიცხვი დიდად არ ჩემოუვარ დება დაღუპული უპარტიოების რიცხეს. ამი ტომ საბჭოთა პრესსა ყურმოჭრილ ყმასავით თვალებში შესცქერის პატრონს და მხოლოდ იმას სწერს, რაც მას ესიამოვნება. საბჭოთ კავშირის მთელ სივრცეზე ყველა გაზეთებ. თუთიყუშივით იმას იმეორებენ, რასაც მოს კოვის "პრავდა" და "იზვესტია" ამბობს. ერ თად ერთი საკითხი,რომლის შესახებაც სტა ლინის სიცოცხლეში საბჭოთა ჟურნალისტ ებს და მწერლებს თავისუფლება ჰქონდათ. იყო სტალინის ქება-დიდების საკითხი. მისი სახელის დაკავშირება შეიძლებოდა მოვლენასთან და მის მადიდებელს წინ წასა წევად გზა გახსნილი ჰქონდა საბჭოთა იერა რქიაში. ამ ხერხის წყალობით საბჭოთა კავშირში ძალიან ბევრმა გააკეთა დიდი კარიე-რა. შეიძლება ითქვას, რომ ლ. ბერიამაც თა ვისი კარიერა გააკეთა არა მარტო ქართველების უმოწყალოდ ჟლეტით, არამედ სტა-ლინის ქებით. ბერიას ასჯერ მეტი ხალხიც

საშუალო საუკუნეების ცნობილი იტალი ელი მოაზროვნე მაკიაველი კარიერის მაძიე-ბელ ადამიანს მიზნის მისაღწევად ურჩევს: "მთავარს (ე.ი. ქვეყნის მეთაურს) აქე, ადიდე ტირანს უკეთ აქებდა, უკეთ ცხოვრობდა. ამ ირობებმა შექმნა საუკეთესო ნიადაგი მატყუარობისა და თვალთმაქცობისათვის. იმდეი ტყუილი, მლიქვნელობა, გაიძვერობა დ ტრაბახი არასოდეს, არც ერთ ბეჭდვითი ორ განოს, არც ერთ ქვეყანაში არ უკადრებია. რამდენსაც საბჭოთა პრესაში ვხედავთ

თბილისის გაზეთები პირწავარდნილი პიოა სმოლენსკის, ხარკოვის, ნოვოსიმბ სკის თუ ალშა-ატას გაზეთებისა. სხვა და სხვაა მხოლოდ სამწერო ენა. შინაარსი ყველ გან ერთი და იგივეა. თბილისის გაზეთებში საქართველოს ამბებს მცირე ადგილი უჭი-რავთ და ისიც ქრონიკასა და სოფლებიდან გამოგზავნილ კორესპონდენციებში. ამ მოკ-ლე ცნობებში ხშირად ისეთ ამბებს კითხუ-ლობთ, რომლებიც სავსებით ეწინააღმდეგება გაზეთის პირველ გვერდზე დაბეჭდილ ოფიციალურ ტრაბახს. მოვიყვანოთ მაგალი თები. როგორც ვიცით საქართველოში კე ძო ვაჭრობა არ არსებობს. პურის გამოცხობა და გაყიდვაც სახელმწიფოს ხელშია. პურის გამომცხობი ხაბაზი, დაქირავებული მუშაა ამ მუშას ნაკლებად აინტერესებს კმაყოფი ლი იქნება მუშტარი თუ არა. ის თავის სამუ შაო დროს მუშაობს და სხვა არაფერი აინტე რესებს. ამიტომ "თბილ-პურ-ვაჭრობის" ფუ-რნეებში იყიდება საზიზლარი ხარისხის, გაუომეემ ძი იყიდება სახიზობიი ხარისხის, გაუ-(ტრელი და ცუდად გამომცსხვარი პური. საქ-მე სასამართლომდე მისულა. პროკურიორის თანაშემწე ვინმე კოღუაშვილი დაასკვნის: "მე, მოლოტოვის რაიონის პროკურორის თანაშემწე კოღუაშვილი, გავეცანი რა მასა ლებს პურის მეორე კომბინატის მიერ არა ატანდარტული პროდუქციის მიწოდების 'მე სახებ, ვპოვე: როგორც ინსპეკტორის მიერ შედგენილი აკტიდან სჩანს, მიღებული პუ. რი აღმოჩნდა ნახევრად ცომი და ნესტიანი. შემოწმების პროცესში გამოირკვა, რომ საც ხობს მიუღია უვარგისი ფქვილი. გარდა ამი სა საცხობი მუშაობს ნესტიან ადგილას".

პროკურორის დასკვნა აღიარებს, რომ პუ რი ნახევრად ცომი ყოფილა, მაგრამ გაუგებარია უკანასკნელი ფრაზა: "საცხობი მუშაობს ნესტიან ადგილასო". ვითომ რაო, ნეს ტიანი ადგილები სხვა ქვეყნებში არ არსებო ბს და ან იქ პურს ცომად სჭამენ? ყოველშემ თხვევაში ევროპასა და ამერიკაში არის. ნესტიანი და ჭაობიანი ადგილები აქაც ბევრია, მაგრამ ფურნეებში პური მშვენივრად ცხვება და ცომს არავინ ყლაპავს. პრო კურორის ეს ფრაზა გამართლებაა ქატო ნარევი, ცუდად გამომცხვარი პურით ვაჭრობის და ცხადია, ამის შემდეგ ჰურის ხარის-ხის გაუმჯობესებაზე ალარავინ იზრუნებდა. როგორ არის ჩაცმული საბჭოთა "სამოთ-

როგის არ მოსახლეობა?
საქაროველოში არც კერძო სამკერვალოები არსებობს. არც მატერიები იშოვება. ამი
ტომ ხალხი იძულებულია ტანისამოსი იქ შე
კალო კოოპერატიეებში. როგორ მუშაობენ
ცალო კოოპერატიეებში. როგორ მუშაობენ
სძლო დასავლეთის ქვეყნებში დამალვა დ
თავის გადარჩენა. ამათ შორის იყო გიორგი მალაზიას მიუღია 100 წყვილი პიჟამა, რო-გორც პირველი ხარისხის პროდუქცია. შემო წმებისას გამოირკვა, რომ ამ საქონლის უმე ტესი ნაწილი შეკერილი იყო ცუდად: ზოგს გიბეები უკუღმა ჰქონდა დაკერებული, ღი-ლები თავის ადგილზე არ იყო, სახელოები სხვა და სხვა სიგრძისა იყო, საყელო ცუდად მიკერებული და ზოგი ამომწვარი იყო დაუდევრად დაუთავების გამო. ყველა იყო 48 ზო მისა, ასე რომ სხვა ზომის მსურველები ხელ ცარიელი ბრუნდებოდნენ. იმავე მაღაზიაში 4 სეკტემბერს (გასული წლისა. რედ.) პირვე ლი სამკერვალო ფაბრიკიდან მიიღეს 20° ცალი თეთრი პარუსინის ქამრიანი ხალათი. მათ გან 35 ცალი წუნიანი აღმოჩნდა. მამაკაცის პირველი ხარისხის შალის გიმნასტურების შემოწმებისას ძალიან ბევრს აღმოაჩნდა ნაკ ი. თითქმის ყველას შეკერვისას 1-2 სანტი ტრით შეუმცირებიათ სტანდარტით გათვა ლისწინებული ზომა. ჯიბეები (ეუდათ და უსწორმასწოროდ არის მიკერებული. გიმნას ტურების სიგრძე 2-3 სანტიმეტრით ნაკლე-ბია, ვიდრე უნდა იყოს. ასევე 2-3 სანტიმეტ იით ნაკლებია განი მკერდის არეში. სახელო ების სიგრძე() დამოკლებულია. ღილები სში რად აკლია. ღილის კილიები ხშირად სრუ-ლიად არ არის ამოგვირისტებული. ბავშვის — ლიად არ არის ამოგვირისტებული. ბავშვის — Printed by Rausen Bros. 142 E. 32nd Street, N. Y. C.

26 85010

პირქუშ თებერვლის სუსხიან ქარმა. მაისის შუქი ოდნავ დამკრთალა, ბოროტ სატანამ წამება, სისხლი, კაცთ სამსახურად, ღვაწლად ჩათვალა.

წინანდებურად გრძელი არ იყო ქართველი ერის ლხენა, ღიმილი, დროს გადავანდეთ ჩვენი იღბალი სხვა ვისთან გინდათ თქმა და ჩივილი?

უსამართლობა რუსს ჩაეკონა, მრავალი მსხვერპლი უძღვნა საჩუქრად, მათი კავშირი მავნე, ავსული, შორს აისახა ნამგალ-ჩაქუჩად!

მაგრამ სანამდე, რუსო როდემდე, შენი ზეიმი გასტანს გაიტნს? მართალი აზრი შენს ნამოქმედარს, თავზე დაგამსხვრევს, ქვესკნელს ჩაიტანს

კედლები შენი მრუდეთ ნაგები, დაქანდებიან სულ ახლო, მალე, სულთამხუთავი გიახლოვდება, შენი დღეები თითზედ დავთვალე.

ჟამთა მსვლელობა თავისას იზამს, რემლის სიყალბეს მოსპობს, გარიყავს, 26 მაისს ჩვენ დავიტოვებთ, დაუვიწყარ და წმინდა თარიღად.

ჟ. ფაშალიშვილი

ლონდონი, 23.5.56

ეს ლექსი ავტორის მიერ წაკითხული იყო ამა წლის 26 მაისს ლონდონში, ქართული კოლონიის მიერ გამართულ საზეიმო კრებარედ.

† 300,630 5388330

"ქართული აზრის" რედაქცია ღრმა მწუხა რებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ ხანგი ლივი ავადმყოფობის და მძიმე ოპერაციის შე მდეგ. ა.წ. აპრილის 22-ს ჩიკაგოში გარდაიცვალა ჩვენი თანამემამულე გიორგი ყაზბეგი

გიორგი ყაზბეგი ეკუთვნოდა ქართველი ახ-ალგაზრდების იმ თაობას, რომელმაც მეორე ომის დროს სცადა თავისი ცოდნა, ენერგია. და თუ საჭირო იქნებოდა სიცოცხლეც-კი სამშობლოს განთავისუფლების საქმისათვის შე-ეწირა. იდეურმა სიმტკიცემ, აზრების სიცხაეწითა. იდეუოძა სიძტკიცეი, ახოეთის სიქცა-დემ და კალამის სიმკვეთრემ გ. ყაზბეგი ჩქა-რა მთაქქთა მებრძოლთა მოწინავე რიგებში და ის მიწვეულ იქმნა ლეგიონერთა გაზეთის რედაქქთაში, სადაც, ომის დასრულებამდე ღი

ყაზბეგიც. ის სულიერად ვერ გატეხა გადატა-ნილმა გაჭირვებამ და ისევ ბრძოლის გაგრძე ლებაზე ფიქრობდა, მაგრამ ბედმა უმუხთლა და უდროვოდ დავკარგეთ. ყველა ჩვენგანი, მისი ნაცნობები და მეგობრები ლრმად განვი-ცით ამ დანაკარგს და გულწრფელ თანაგრ-ძნობას უცხადებთ მის ოჯახს.

130 კაბიდან 50 ცალს სხვა და სხვა ნაკლი აღმოაჩნდა. ბავშვის 77 კოსტუმიდან 30 წყვი ლი დეფეკტიანი იყო. 320 ხალათიდან 100 ცალს აღმოაჩნდა დეფეკტი. 70 საბნის პირი დან 30 გადაირიცხა პირველიდან მეორე ხარისხში. ხოლო 1000 ლების პირიდან 400 ფა ბრიკას დაუბრუნდა გადასაკეთებლად"

ასეთია ცხოვრებისა და მუშაობის პირობე ბი საქართველოში. ამას უწოდებენ კრემლის ყაჩაღები "მუშებისა და გლეხების სამოთხეს" ჩვენი, არა მარქსისტული გაგეპით ეს უფ-რო ჯოჯოხეთია ვიდრე სამოთხე.

ქართველი

EDITORIAL BOARD: Dr. G. Gabliani, S. Kaishauri, G. Lolua. EDITOR IN CHIEF: D. Sindikeli.

არტაანი 1925 წ.